

Haderslev Kommune

Anlægsstyring

1	Anlægsstyring.....	2
1.1	Anlægsbevilling	2
1.2	Eksempel på formulering af bevillingsmæssige forhold.....	3
1.3	Budgetstrategi og budgetlægning.....	3
1.4	Supplerende budgetlægning	3
1.5	Indeksering af anlægsprojekter	4
1.6	Retningslinjer for overdragelse af kommunale ejendomme.....	4
1.7	Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde.....	4
1.8	Anlægstilskud, kommunegaranti med deponering	4
1.9	Økonomisystemet.....	5
1.10	Politiske dagsordenspunkter med bevillingsmæssige ændringer	5
1.11	Anlægsregnskab.....	5
1.12	Budgetopfølgning og overordnet regnskabsaflæggelse.....	5
1.13	Sondering mellem drift og anlæg.....	6
1.14	Kloge m2	6

1 Anlægsstyring

Kommunens økonomiske anlægs styring bygger på den årlige budgetstrategi og hidtidig praksis for anlægsprojekter.

Reglerne for anlægsbevillinger, rådighedsbeløb og anlægsregnskaber er som udgangspunkt beskrevet i de autoriserede budget- og regnskabsregler for kommuner.

Internt i Haderslev Kommune suppleres med

- Kasse- og regnskabspolitikken
- Budgetstrategien
- Økonomisk politik
- Retningslinjer for anlægsarbejder
- Retningslinjer for byggearbejder i Haderslev Kommune
- Den løbende budgetopfølgning
- De årlige økonomiaftaler, herunder KL's budgetvejledninger (G.3-4) om opgørelsen af bruttoanlæg og sanktioner i forhold til overholdelse af bruttoanlægsrammen
- Bekendtgørelse om momsrefusionsordning for kommuner og regioner (17½% fondsmoms, udstykningsmoms m.v.)
- Finansieringsmulighederne i lånebekendtgørelsen (energibesparende foranstaltninger, færge/havne, områdefornyelse, ældreboliger, 85% jordforsyning)

Den administrative vejledning tager udgangspunkt i de overordnede politiske beslutninger og har til formål, at vejlede de administrative ledere og medarbejdere, som skal arbejde med anlæg.

1.1 Anlægsbevilling

Før et anlægsarbejde kan igangsættes, skal Kommunalbestyrelsen godkende en anlægsbevilling. Kommunalbestyrelsen skal både tage stilling til de økonomiske og de materielle forudsætninger i forbindelse med vurderingen og behandlingen af det samlede anlægsarbejde.

En anlægsbevilling kan gives til en del af et anlægsarbejde eller til hele anlægsarbejdet på én gang, uanset om anlægsarbejdet strækker sig over et eller flere regnskabsår. Hvis en anlægsbevilling strækker sig over flere regnskabsår, skal der være afsat rådighedsbeløb i budgettet i de overslagsår hvor udgiften forventes afholdt.

Hvis der ikke er afsat rådighedsbeløb til projektet i indeværende år, skal der ansøges om tillæg til rådighedsbeløb til indeværende år samtidig med at der søges om anlægsbevillingen. Rådighedsbeløbene i de efterfølgende år afsættes i forbindelse med den førstkomende budgetlægning.

Hvis den ansvarlige for anlægsbevillingen konstaterer, at en bevilling vil blive overskredet, skal udfordringen i videst muligt søges løst ved en tilpasning af projektet. Efterfølgende kan der ansøges om en tillægsbevilling. Af ansøgningen skal det fremgå, hvorfor anlægsarbejdet bliver dyrere end forventet.

Hvis et fagudvalg har rådighedsbeløb på ét projekt, som de ikke kan nå at bruge i det pågældende år, kan de beslutte at forskyde rådighedsbeløb mellem årene i forhold til et andet projekt under forudsætning af, at der er meddelt anlægsbevilling til projektet. Ændringen skal forstås som en mulighed for en mere fleksibel periodisering, men ændre ikke på omfang og antal anlæg besluttet af kommunalbestyrelsen.

For de anlægsprojekter, hvor projektbeskrivelsen vurderes at redegøre for både de økonomiske og materielle forudsætninger fremgår kan der søges om anlægsbevilling i forbindelse med budgetvedtagelsen.

For de øvrige anlægsprojekter gælder det, at der skal udarbejdes en sag til fagudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen. Alle anlægsbevillinger skal godkendes af Kommunalbestyrelsen.

1.2 Eksempel på formulering af bevillingsmæssige forhold

Økonomiske forhold

Byrådet godkendte den 21. dec. pkt. 15 en anlægsbevilling på 0,500 mio. kr. til Børnecenter Over Jerstal, anlægsbevillingen dækker byggerådgiver, forundersøgelser med videre.

Der foreligger nu et ideoplæg, som danner baggrund for en egentlig anlægsbevilling til projektet. Den forventede samlede anlægsudgift inkl. projektering er vurderet til 14,900 mio. kr., derudover er der 1,500 mio. kr. i miljøforanstaltning hvilket giver en forventet samlet udgift på 16,400 mio. kr.

Bevillingsmæssige forhold

Anlægsbevillingen til etablering af nyt Børnecenter Over Jerstal forhøjes med 15,900 mio. kr. til 16,4 mio. kr. Merudgiften på de 15,900 mio. kr. finansieres af puljen til Strukturelle ændringer på borgernære områder med 2,500 mio. kr. i 2022, 10,000 mio. kr. i 2023 og 3,900 mio. kr. i 2024.

Finansiering (beløb i mio. kr.)	2022	2023	2024
Børnecenter Over Jerstal	2,500	10,000	3,900
Strukturelle ændringer på borgernære områder	-2,500	-10,000	-3,900

Indstilling

- De bevillingsmæssige konsekvenser godkendes, jf. bevillingspåtegningen.

1.3 Budgetstrategi og budgetlægning

Ambitiøse, langsigtede og gennemarbejdede anlægsinvesteringer er afgørende for at Haderslev Kommune får skabt vækst og udvikling. Det er nødvendigt at alle trækker i samme retning og på anlægsområdet skal vækstperspektivet derfor være en integreret del af arbejdet med at planlægge og realisere projekter – både ift. vedligeholdelsesopgaver og store udviklingsprojekter.

I budgetlægningen arbejdes der ud fra en anlægsmodel, som deler investeringerne op i to dele: Basisbudget og Konkrete projekter.

Basisbudgettet vil indeholde en række grundlæggende anlægsprojekter som sikres et minimumsbudget, til at opretholde og vedligeholde kapitalapparatet. Basisbudgettet analyseres og revideres ved starten af hver kommunalbestyrelsesperiode for at få det mest retvisende niveau. Basisbudgettets indhold fremgår af budgetstrategien.

De konkrete projekter prioriteres i budgetforhandlingerne ud fra projektbeskrivelserne i det supplerende budget.

Fagudvalgenes anlægsbeskrivelser kvalitetssikres og opdateres i løbet af foråret med henblik på at søge anlægsbevilling ved budgetvedtagelsen af det kommende budget. Eventuelle periodiseringer i udførelsen af anlæg præsenteres i det supplerende budgetmateriale.

1.4 Supplerende budgetlægning

I det supplerende budgetmateriale er alle forslag til nye anlægsinvesteringer samlet. Udgangspunktet er en 10-års investeringsoversigt, hvor projekter fra 2025 og frem drøftes i relevante fagudvalg i foråret. Anlægsforslag beskrives ud fra et 360 graders perspektiv, så bl.a. formål, effekt og sammenhæng til andre initiativer fremgår. For at understøtte

vækstdagsordenen skal det fremgå af projektbeskrivelserne, hvordan investeringen forventes at bidrage til at skabe vækst og udvikling i Haderslev Kommune. Afløst drift afdækkes i forbindelse med nye forslag og finansieres som udgangspunkt inden for den eksisterende driftsramme.

1.5 Indeksering af anlægsprojekter

Indeksering af anlægsprojekter håndteres i den administrative budgetlægning og indarbejdes i den tekniske budgetlægning. Indekseringen sker efter 2. kvartal.

Der foretages indeksering med omkostningsindeks for boliger af flerårige projekter frem til licitationsresultatet eller meddelt anlægsbevilling. Puljebeløbet til funktionskontrakter på veje indekseres efter omkostningsindeks for anlæg.

Der foretages ikke indeksering af anlægsprojekter, hvor lokalsamfundene er involveret, ligesom der heller ikke foretages indeksering af støttet byggeri og projekter med forudsat låneoptagelse. Anlægsprojekter i basisbudgettet indekseres ikke, idet de analyseres og revideres årligt i den tekniske budgetlægning.

1.6 Retningslinjer for overdragelse af kommunale ejendomme

Økonomiudvalget har 8. december 2014 truffet beslutning om ændrede regler for intern overførsel af kommunale bygninger til salg.

Såfremt et fagudvalg har en ejendom, som man ikke selv kan eller vil udnytte længere, undersøges det af det afgivende udvalg om et andet fagudvalg har behov for ejendommen til at effektivisere driften eller lign. Ellers overføres ejendommen til Økonomiudvalget med henblik på salg. Hvis en ejendom ønskes overført til Økonomiudvalget med henblik på salg, rejses der en enkeltsag. Driftsbudgettet til ejendommen (lys, varme, ejendomsskat, forsikring, nødvendigt vedligehold m.v.) overføres fra fagudvalget til Økonomiudvalget.

Ved 1. bevillingskontrol 2022 er 013.002 Ejendomme til salg flyttet fra Økonomiudvalget til Teknik- og Klima udvalget. Uændrede principper.

1.7 Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde

Kommunen etablerer boligbyggemodninger med henblik på at fastholde og tiltrække borgere og indgår som en del af vækststrategien

Fra og med budgetlægningen 2022-2025 er der oprettet en Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde. Puljen skal finansiere

- Færdiggørelsesarbejder på ikke solgte og regnskabsafsluttede udstykninger
- Forundersøgelser og diverse udgifter i de tidligere stadier på kommende udstykninger.

Formålet med færdiggørelsesarbejderne er at sikre at boligbyggemodninger, hvor der er aflagt anlægsregnskab, kan afsluttes med etablering af slidlag, overkørsler, ramper samt færdiggørelse af grønne områder. Denne færdiggørelse er en forpligtigelse, som kommunen har i henhold til købsaftalen med de enkelte lodsejere.

Formålet med resten af puljen er at afholde udgifter forundersøgelser før etablering af egentlige udstykningsprojekter.

Der er truffet principbeslutning om at salgsindtægter, fra mindre kommunale arealer eller grunde som kommunen har til salg fra regnskabsafsluttede udstykninger, opgøres ved regnskabsafslutningen med henblik på, at et tilsvarende beløb afsættes i den kommende budgetlægning.

1.8 Anlægstilskud, kommunegaranti med deponering

I enkelte tilfælde vælger man at give et anlægstilskud til fx en højskole eller en forening. I andre tilfælde stiller man en kommunegaranti, som forudsætter deponering af et tilsvarende beløb.

Hensigten er, at kommunalbestyrelsen skal finde finansiering uagtet, hvilken metode som anvendes

1.9 Økonomisystemet

Kommunens økonomisystem kan understøtte arbejdet med anlæg på flere måder

- Der oprettes typisk et S2-nr. pr. anlægsprojekt.
- Kontoplanen opbygges efter principperne i den "hjemmeautoriserede" konteringsplan
- Anlægsbevillinger og rådighedsbeløb styres i budgetmodeller.
- Økonomisk ledelsestilsyn gennemføres i Prisme Portal
- Økonomiopfølgning kan ske via FIE, OLAP eller økonomirapporter
- Økonomisk ledelsestilsyn gennemføres i Prisme Portal.

1.10 Politiske dagsordenspunkter med bevillingsmæssige ændringer

Der henvises til vejledninger på intranettet: [Dagsordner – vejledninger](#), samt særskilt dokument om Bevillingspåtegning og bevillingsstyring.

1.11 Anlægsregnskab

Den ansvarlige for et anlægsprojekt, er også ansvarlig for at aflægge et anlægsregnskab. Alle anlægsregnskaber aflægges snarest muligt efter arbejdets afslutning. Anlægsregnskabet skal bl.a. indeholde følgende oplysninger:

- En kort beskrivelse af det udførte anlægsarbejde.
- Bemærkninger vedr. væsentlige beløbsmæssige afvigelser mellem bevilling og regnskab.
- Bemærkninger vedr. eventuelle afvigelser mellem bevillingens forudsætninger og det gennemførte projekt.

Ved anlægsarbejder, hvor den samlede bruttoudgift beløber sig til mere end 2 mio. kr. ekskl. moms, aflægges anlægsregnskaberne for fagudvalgene og Kommunalbestyrelsen, når arbejdet er færdigt.

Ved anlægsarbejder, hvor den samlede bruttoudgift er mindre end 2 mio. kr. ekskl. moms, aflægges anlægsregnskaberne i forbindelse med årsregnskabet. Økonomi & Løn er ansvarlig for, at anlægsregnskaberne aflægges summarisk som et led i kommunens samlede regnskabsaflæggelse.

Anlægsregnskaber aflægges i en skabelon med kolonne for anlægsbevilling, regnskab og afvigelse, suppleret med en kort redegørelse. Beløb angives i mio. kr. med én decimal.

Stednr.	Projekt	Mio. kr.				Bemærkninger
		U/I	Anlægsbev.	Regnskab	Afvigelse	
002522	Boligudstyknig af Viggo Carstensensvej	U	29,2	28,9	0,3	Anlægsprojektet er startet i 2012 og afsluttes nu, hvor der
		I	-22,5	-22,4	-0,1	

Den ansvarlige for et anlægsprojekt, er også ansvarlig for at aflægge et anlægsregnskab. Alle anlægsregnskaber aflægges snarest muligt efter arbejdets afslutning.

1.12 Budgetopfølgning og overordnet regnskabsaflæggelse

Politisk

Budgetopfølgning og ledelsesinformation til det politiske niveau sker efter de til en hver tid fast centralt fastlagte principper.

Administrativt

Den administrative budgetopfølgning sker på 8-10 gange årligt med fokus på fremdrift i gennemførelse af anlægsprojekterne.

Der udsendes en summarisk oversigt til det administrative ledelsesslag.

Anlægsstyregruppen med repræsentanter fra Teknik og Klima, samt Økonomi & Løn drøfter den administrative budgetopfølgning.

Bruttoanlægsrammen følges med udgangspunkt i vedtaget budget tillagt enkelt sager med bevillingsmæssige konsekvenser. Filen danner grundlag for specifikation af bevillingsmæssige ændringer i regnskabshæftet.

Ved regnskabsårets udgang laves der en oversigt, hvor anlægsprojekterne specificeres og afstemmes med bogføringen. Der tages stilling til om der aflægges anlægsregnskab eller om der skal overføres midler til efterfølgende år. Oversigten anvendes i regnskabshæftet som dokumentation.

På anlægsområdet er der mulighed for at overføre mer- og mindreudgifter på projektniveau, under forudsætning af at udvalget totalt for alle projekter ikke kommer ud af regnskabsåret med merudgifter.

Ledelsestilsyn

Ledelsestilsyn på anlæg sker i PrismePortal. Anlæg kan ikke ses i NEMØkonomi. På kommunens intranet under IT og Digitalisering finder du [systemvejledninger til økonomisystemet](#).

Hvis den ansvarlige for anlægsbevillingen konstaterer, at en bevilling vil blive overskredet, skal udfordringen i videst muligt søges løst ved en tilpasning af projektet. Efterfølgende kan der ansøges om en tillægsbevilling. Af ansøgningen skal det fremgå, hvorfor anlægsarbejdet bliver dyrere end forventet.

1.13 Sondering mellem drift og anlæg

Sonderingen mellem drift og anlæg er overordnet beskrevet i det autoriserede budget- og regnskabssystem for kommuner.

Desuden har størrelsen af kommunens anlægs- og servicerammer indflydelse på placeringen af udgiften i det enkelte år.

1.14 Kloge m2

Projekt "Kloge kommunale kvadratmeter" har til formål at afdække om kommunen kan udnytte sin bygningsmasse mere effektivt.

Økonomiudvalget blev på mødet den 17. juni 2019 præsenteret for projektet "Kloge kommunale kvadratmeter", der har til formål at undersøge, om kommunens bygningsmasse kan:

- udnyttes mere effektivt, det vil sige om antallet af kommunale aktiviteter kan foregå på færre lokationer,
- om der kan optimeres på udnyttelsen af de nuværende kommunale kvadratmeter,
- samt undersøge, om kvaliteten af de nuværende kvadratmeter kan forbedres i forhold til den aktuelle aktivitet på lokationen.

Der er afsat en effektiviseringspulje under Teknik og Klima Udvalget.